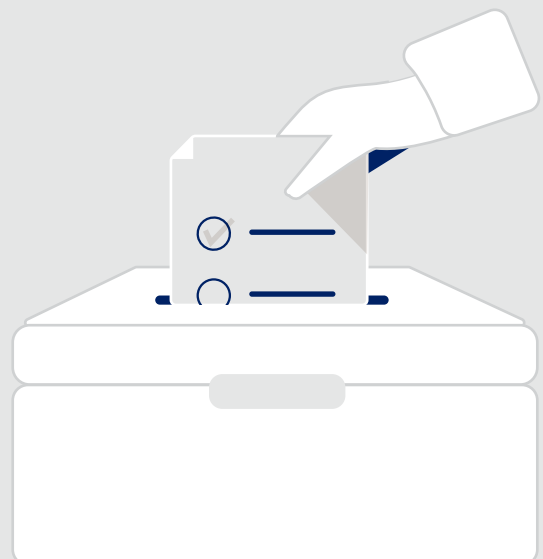

ՏԵՂԵԿԱՆՔ

ԵՐԵՎԱՆ ՔԱՂԱՔԻ ԱՎԱԳԱՆՈՒ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

2023թ. ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 17-ԻՆ
ԿԱՅՄՑԱԾ ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

ՏԵՂԵԿԱԼՔ

Երևան քաղաքի ավագանու ընտրությունների 2023թ. սեպտեմբերի 17-ին կայացած քվեարկության մասին

*Այս հրապարակումը պատրաստվել է Եվրոպական Միության ֆինանսական աջակցությամբ:
Բովանդակության համար պատասխանատվություն է կրում «Ականատես» դիտորդական
նախաձեռնությունը, և պարտադիր չէ, որ այն արտահայտի Եվրոպական Միության
տեսակետները:*

Երևան

18 սեպտեմբերի, 2023թ.

Դիտարկման արդյունքներ

2023 թ. սեպտեմբերի 17-ին «Ականատես» դիտորդական առաքելությունն իրականացրել է Երևան քաղաքի ավագանու ընտրությունների քվեարկության օրվա դիտարկում: Առաքելության շրջանակներում ներգրավվել է 60 շրջիկ դիտորդ, որոնք այցելել են 290 ընտրատեղամաս, հսկել են իրավիճակը տեղամասերում, ինչպես նաև՝ մթնոլորտը քաղաքում: Դիտորդների առանձին խումբ դիտարկել է 10 Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովների (ԸԸՀ) աշխատանքը:

Ընդհանուր առմամբ, քվեարկության օրն անցել է խաղաղ, միևնույն ժամանակ ընտրողների աննախադեպ պասիվության պայմաններում: Դիտարկված տեղամասերում քվեարկության նախապատրաստման, բուն քվեարկության և արդյունքների ամփոփման գործընթացները հիմնականում կազմակերպվել են օրենքով սահմանված ընթացակարգերին համապատասխան՝ առանց լուրջ խախտումների:

Արձանագրված խախտումները եղել են տարբեր քաղաքական ուժերի ներկայացուցիչների մասնակցությամբ, դրվագային և չհամակարգված:

Ընդհանուր խնդիրներ

Ընտրատեղամաս դիտորդների մուտքը խոչընդոտելու վերաբերյալ արձանագրվել է մեկ դեպք:

- 8/35 տեղամասում որոշակիորեն խոչընդոտվել է «Ականատես»-ի երկու դիտորդների միաժամանակյա ներկայությունը՝ հանձնաժողովի նախագահ Արայիկ Գալստյանի և քարտուղար Կարինե Շախբազյանի կողմից երկու դիտորդի ներկա գտնվելու իրավաչափության վերաբերյալ հստակ դիրքորոշում չունենալու հետևանքով: ԸԸՀ-ի հետ մի քանի անգամ կապ հաստատելուց հետո (այդ թվում՝ «Ականատես»-ի կողմից) խնդիրը կարգավորվել է մոտ 20 րոպե անց:

Նախապատրաստական փուլ

Օրվա ընթացքում արձանագրվել է տեխնիկական սարքավորման միջոցով գրանցված ընտրողների բացակայությունը հավաստող տեղեկանքի ուշ տպելու և սխալ պահպանման երկու խնդիր մի շարք տեղամասերում:

- Մի շարք ընտրատեղամասերում, այդ թվում՝ 1/07, 1/10, 1/01, 1/05, 2/04, 2/06, 2/08, 2/18, 2/22, 2/24, 2/30, 2/38, 2/40, 2/42, 2/43, 2/48, 2/49, 2/50, 3/05, 3/07, 3/08, 3/18, 3/20, 3/21, 3/28, 4/01, 4/06, 4/43, 4/39, 5/08, 5/07, 6/20, 6/23, 6/48, 6/01, 6/02, 6/19, 6/47, 6/49, 7/36, 7/46, 7/54, 7/58, 7/59, 7/34, 8/02, 8/10, 8/12, 8/13, 8/15, 8/16, 8/18,

8/20, 8/21, 8/22, 8/40, 8/41, 8/43, 8/44, 8/45, 8/46, 8/51, 8/56, 8/58, 8/59, 9/35, 9/20, 9/22, 9/47, 9/44, 9/51, 10/11, 10/06, 10/15, 10/31, 10/28, 10/29, 10/32, 9/09, 9/60, 10/09, 10/42, 10/43 տեղամասերում տեխնիկական սարքավորման միջոցով գրանցված ընտրողների բացակայությունը հավաստող տեղեկանքները տպվել են ժամը 08:00-ին, իսկ որոշ դեպքերում նույնիսկ մեկ կամ երկու րոպե անց, ինչը վկայում է ժամը 07:00-08:00 նախնական նիստի ընթացքում կատարվելիք գործողությունների կարգի չպահպանման մասին և բոլոր նախապատրաստական գործողությունները ժամը 8:00-ի դրությամբ ավարտված չլինելու մասին:

- 9/47 տեղամասում տեխնիկական սարքավորման միջոցով գրանցված ընտրողների բացակայությունը հավաստող տեղեկանքը ստանձվել է գրանցամատյանում միայն 12:50-ին՝ դիտորդի դիտարկման հիման վրա: Մինչ այդ տեղեկանքները պահվել են չհրկիզվող պահարանում: Այդ մասին գրանցամատյանում կատարվել է գրառում:
- 2/48 տեղամասում տեխնիկական սարքավորման միջոցով գրանցված ընտրողների բացակայությունը հավաստող տեղեկանքը ժամը 11:30-ին դեռևս չի ստանձվել գրանցամատյանում: Այս սխալն ուղղվել է դիտորդների կողմից փաստն արձանագրելուց հետո միայն: Մինչ այդ տեղեկանքը պահվել է հանձնաժողովի նախագահի կողմից ինչ-որ գրքույկի մեջ՝ ենթադրաբար ուղեցույցում: Միջադեպի մասին գրանցամատյանում կատարվել է գրառում:

Արձանագրվել է չհրկիզվող պահարանի բացման և քվեատուփը պատշաճ կնքելու հետ կապված խնդիր երկուական տեղամասերում.

- 6/3 և 10/43 տեղամասերում չհրկիզվող պահարանը մինչև ՏԸՀ ժամը 07:00 նիստը արդեն իսկ բացված է եղել, ընդ որում՝ ոստիկանության ներկայացուցիչների մասնակցությամբ.
- 8/27 տեղամասում արձանագրվել է քվեատուփի փակման և կնքման կարգի խախտում, որը դիտարկվել է ընտրողի կողմից:
- 8/38 ընտրատեղամասում քվեատուփը կնքված չի եղել, խնդիրը շտկվել է դիտորդի կողմից գրանցամատյանում գրառում կատարելուց հետո:

Երկու տեղամասում նկատվել է կողմնակի անձանց ներկայություն:

- 2/40 տեղամասում գտնվել է կողմնակի անձ, որը գրուցել է ՏԸՀ նախագահ Արմինե Քոչարյանի հետ, այնուհետ միասին մուտք են գործել քվեարկության սենյակ և շարունակել խոսել տեխնիկական սարքավորումների վերաբերյալ: Դիտորդի հարցին, թե ո՞վ էր այդ անձը, արդյո՞ք իրավունք ուներ գտնվելու քվեարկության սենյակում, ՏԸՀ նախագահը պատասխանել է, որ նա դատախազի թիկնապահն է և քվեարկության կարգն էր հարցնում:
- 4/34 տեղամասում ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններից մեկի շտաբի պետը մոտեցել է Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի (ՏԸՀ) անդամներից մեկին

և զրուցել վերջինիս հետ, սակայն մեկ րոպե անց նա հեռացվել է ընտրատեղամասից՝ դիտորդի առաջարկով:

Քվեարկություն

Ընտրողների ընտրելու իրավունքի իրացման հետ կապված արձանագրվել է երեք դեպք երկու տեղամասում:

- 6/06 ընտրողների ցուցակում ներառված երկու անձի տվյալները, ըստ սարքի ազդանշանի, առկա չեն եղել տեխնիկական սարքում: Անձանցից մեկը այնուհետև կարողացել է մասնակցել քվեարկության՝ նույնականացման քարտը տեխնիկական սարքի ընթերցելուց հետո: Մյուսին չի թույլատրվել քվեարկել և առաջարկվել է ներկայացնել անձը հաստատող այլ փաստաթուղթ, չնայած, որ նա ունեցել է վավեր անձը հաստատող փաստաթուղթ:
- 10/02 տեղամասում ընտրողների ցուցակում ներառված անձի տվյալները բացակայել են տեխնիկական սարքում, ինչի արդյունքում անձին չի թույլատրվել քվեարկել վավեր փաստաթղթի առկայության պայմաններում: Անձին վերադաս ընտրական հանձնաժողովից ուղղորդել են լրացուցիչ տեղեկանք վերցնելու: Երկու դեպքերն էլ արձանագրվել են գրանցամատյանում:

Քվեաթերթիկների տրամադրման և քվեատուփի մեջ դնելու հետ կապված արձանագրվել է երեք խնդիր:

- 5/2 ընտրատեղամասում հանձնաժողովի անդամը քվեաթերթիկներն առանձնացնելով չի ներառել 12 համարի քաղաքական ուժի քվեաթերթիկները: Հանձնաժողովի նախագահի նկատողությունից հետո իրավիճակը շտկվել է:
- 7/60 ընտրատեղամասում հարաբերականորեն պակաս են եղել 4-րդ և 14-րդ համարի քվեաթերթիկները: Դիտորդի կողմից բացահայտվելուց և բարձրաձայնվելուց հետո հանձնաժողովի նախագահը լրացրել է 4-րդ համարի քվեաթերթիկների տրցակը:
- 7/13 տեղամասում արձանագրվել է, որ քվեատուփի համար պատասխանատու հանձնաժողովի անդամը չի փակել քվեատուփի ճեղքը յուրաքանչյուր ընտրողի քվեարկությունից հետո: Դիտորդի գնահատականը գրանցվել է գրանցամատյանում, խախտումը չի շարունակվել:

Երեք տեղամասում նկատվել է կահավորման և քվեարկության գաղտնիության ապահովման խնդիր՝ երբեմն պայմանավորված ընտրատեղամասի և/կամ քվեարկության սենյակի անհաջող ընտրությամբ:

- 1/01 ընտրատեղամասում սենյակը այնպես է կահավորված, որ լիարժեք չի կարող երաշխավորվել ընտրողների գաղտնիության իրավունքը՝ քվեախցիկների կողքին առկա է դուռ, որով ելումուտ են անում հանձնաժողովի անդամները: Դիտորդների՝ վերակահավորելու վերաբերյալ առաջարկը մերժվել է:

- 10/12 տեղամասում քվեախցիկների կողքին առկա էր դուռ, որը փակված չէր, և կարող էր օգտագործվել հանձնաժողովի անդամների կողմից: Դուռը փակելու համար տնօրենի կողմից բանալի չէր տրամադրվել հանձնաժողովի նախագահին:
- 8/23 տեղամասում ժամը 17:40-ին արձանագրվել է դրոշմանիշեր փակցնող հանձնաժողովի անդամ «Հայաստան» դաշինքից Ղառախանյան Սվետլանայի կողմից քվեարկության գաղտնիության խախտում: Հանձնաժողովի տվյալ անդամը սխալ կահավորման արդյունքում այնքան մոտ է նստած եղել քվեարկության խցիկին, որ վերջինիս տեսանելի են եղել քվեարկությունները: Տեսնելով, թե ոնց են քվեարկում ընտրողները, նա դիտողություններ է արել, որպեսզի ընտրողները քվեաթերթիկները չծալեն, չպատռեն և չփչացնեն: Հանձնաժողովի նախագահը վերացրել է խախտումը՝ քվեախցիկից հնարավորինս հեռու տեղադրելով դրոշմանիշ փակցնող հանձնաժողովի անդամի սեղանը: Դիտորդի գնահատականը գրանցվել է գրանցամատյանում:

Դիտարկվել է քվեարկողին օգնելու կարգի խախտման մեկ դեպք:

- Թիվ 1/14 տեղամասում արձանագրվել է քվեարկողին օգնելու կարգի խախտման դեպք: Մասնավորապես՝ ընտրողն ի սկզբանե առանց հանձնաժողովի նախագահի թույլտվության տեղամաս է ներկայացել օգնողի հետ համատեղ՝ այն պարագայում, երբ վերջինս չի հանդիսացել տվյալ տեղամասի ընտրող: Դիտորդը դեպքի կապակցությամբ դիմել է հանձնաժողովի նախագահ Աննա Տիգրանյանին՝ գրանցամատյանում գրառում կատարելու համար, որը սակայն մերժել է խախտման վերաբերյալ գնահատականը գրանցելու դիտորդի պահանջը:

Ընտրատեղամասում, իսկ որոշ դեպքերում դրանց հարակից տարածքներում նկատվել է կողմնակի անձանց ներկայության և ընտրողների մասնակցության ենթադրյալ վերահսկողության կամ վերահսկողության փորձի 13 դեպք:

- 2/04 տեղամասային կենտրոնից 50 մետր շառավղով տարածքից դուրս, սակայն մեկուկես ժամ շարունակ, գտնվել է մեկ անձ մի քանի այլ անձանց հետ միասին, որոնք պարբերաբար փոփոխվել են: Տվյալ անձը պարբերաբար դիմավորել է տեղամաս գնացող անձանց և խոսել նրանց հետ: Նա ընտրատեղամասում գրանցված է եղել որպես «Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցության վստահված անձ: Հեռանալու մասին մի շարք հորդորներին նա բացասական է արձագանքել՝ պատճառաբանելով, որ գտնվում է իր բակում: Հանձնաժողովի նախագահ Հակոբ Պապոյանի հետ զրոյցի արդյունքում նա ի վերջո հեռացել է:
- 2/30 տեղամասում նույն անձը տեղամաս է այցելել երկու անգամ, մեկ անգամ մի տղամարդու, երկրորդ անգամ՝ մի քանի կանանց հետ: Դիտորդի լուսանկարելուց հետո տվյալ անձը լքել է տեղամասային կենտրոնը:
- 6/18 և 6/19 ընտրատեղամասերի դիմաց ներկա են եղել երեք անձիք, ովքեր ցուցակներով զանգեր են կատարել՝ ընտրությունների մասնակիցների թվերը ճշգրտելու նպատակով: Դիտորդի կողմից դեպքը արձանագրելուց և նկարահանելուց հետո նրանք հեռացել են տեղամասային կենտրոնի տարածքից: Այնուհետև, նշված անձինք նկատվել

են նաև այլ թիվ 6/32 տեղամասային կենտրոնի մոտ, որտեղ կարճատև հանդիպում են ունեցել «Մայր Հայաստան» կուսակցությունների դաշինքի վստահված անձ Լուսինե Չամայանի հետ և լքել տեղամասը՝ նկատելով դիտորդների կողմից արձանագրման փաստը: Որոշ ժամանակ անց նշված անձանցից երկուսը նկատվել են 6/44 տեղամասի առջևում մի քանի այլ անձանց հետ խոսելիս:

- 7/44 տեղամասում ժամը 19:10-ի սահմաններում արձանագրվել է, որ «Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցության վստահված անձ Ալիետա Չաբարյանը իր հեռախոսը փոխանցել է հանձնաժողովի նախագահ Հասմիկ Սարգսյանին, ով իր հետ խոսող անձին այդ հեռախոսագրույցի ընթացքում ասել է, թե չի կարող որևէ տվյալ տրամադրել՝ նշելով որ դրանք կարող է տրամադրել միայն ԿԸՀ-ին, այնուհետև հեռախոսը փոխանցել է վստահված անձին: Երբ դիտորդը խախտման վերաբերյալ իր գնահատականը լրացրել է գրանցամատյանում, Հ.Սարգսյանը նշել է, որ իրեն ասել են «իրենց թերթիկներ տան քվեարկության ամփոփման մասին նշումներ կատարելու համար», ինչը նա մերժել է: Հանձնաժողովի նախագահը խնդրի վերաբերյալ կապ է հաստատել նաև ԿԸՀ հետ, որտեղից ևս հաստատել են իր գործողությունների (մերժելը) ճշտությունը: Դիտորդի գնահատականը գրանցվել է գրանցամատյանում:
- 8/40 տեղամասային կենտրոնում և դրան հարակից տարածքում շուրջ 30 րոպե ներկա է գտնվել տվյալ շենքում տեղակայված թիվ 75 դպրոցի տնօրենը՝ առաջարկելով իր օգնությունը աշխատանքները կազմակերպելու հարցում: Հանձնաժողովի նախագահ Թագուհի Թեֆրյանի միջնորդությամբ դպրոցի տնօրենը հեռացել է տեղամասային կենտրոնից:
- 9/22 ընտրատեղամասում արձանագրվել է կողմնակի անձի՝ «Ժողովրդավարական համախմբում» կուսակցության ավագանու անդամի թեկնածու Մարինե Մայխասյանի ներկայությունը: Արձանագրվել են նաև հանձնաժողովի աշխատանքներին տվյալ անձի կողմից միջամտելու փորձեր: Նա քվեարկության սենյակում գտնվել է շուրջ 40 րոպե: Դիտորդների կողմից հանձնաժողովի նախագահ Ռոմիկ Հովհաննիսյանին տեղեկացնելուց հետո, վերջինս փորձել է դուրս հրավիրել թեկնածուին, սակայն նա անմիջապես չի հեռացել և դրսևորել է ագրեսիվ վարք: Ի վերջո, թեկնածուն հեռացվել է ոստիկանության միջամտությամբ:
- 9/56 տեղամասում «Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցության վստահված անձ Ռազմիկ Քոչարյանը շուրջ երկու ժամ գրանցամատյանում գրանցված լինելով հանդերձ, բացակայել է քվեարկության սենյակից: Նա գտնվել է քվեասենյակին հարող տարածքում, այնուհետև՝ բակում, որտեղ գրուցում էր մի խումբ անձանց հետ: Դիտորդի նկատողությունից հետո վստահված անձը վերադարձել է քվեասենյակ: Գրանցամատյանի վարման կարգի խախտման կապակցությամբ դիտորդը դիմել է հանձնաժողովի նախագահին, որպեսզի գրանցամատյանում գրանցվի խախտման վերաբերյալ դիտորդի գնահատականը, սակայն գրանցումը մերժվել է:
- 9/57 տեղամասում արձանագրվել է կողմնակի անձի ներկայություն: «Ուժը հայրենյաց» կուսակցության ավագանու թեկնածու Արմեն Եղիազարյանը գտնվել է տեղամասում շուրջ 30 րոպե, այնուհետ ՏԸՀ նախագահի հորդորով և ոստիկանության

միջամտությամբ հեռացվել է տեղամասից: Միջադեպն արձանագրվել է գրանցամատյանում:

- 10/15 տեղամասում արձանագրվել է ընտրողների ուղղորդում «Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցության վստահված անձի կողմից: Ուղղորդումը դրսևորվել է վստահված անձի կողմից քվեարկողներին հատուկ բնույթի հայացքներ ուղղելով և քվեարկող անձանց կողմից վստահված անձին գլխով համաձայնության ժեստ անելու ձևով: Տվյալ անձի կողմից արձանագրվել է այդպիսի 5-6 դեպք:
- 10/28 ընտրատեղամասում «Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցության վստահված անձը կատարել է զանգեր, նշումներ հեռախոսում, պարբերաբար հաղորդակցվել է ընտրողների հետ: Դիտորդի արձանագրումից հետո վստահված անձը պարզաբանել է, որ մարդիկ իրեն բարևում են կամ մոտենում են, քանի որ ճանաչում են իրեն:

ԿԸՀ կողմից հեռարձակվող տեսագրությունների դիտարկման արդյունքում և արագ արձագանքման խմբի ուսումնասիրությունից պարզվել է, որ տեղամասերից մեկում եղել է բռնության միջադեպ:

- 9/2 տեղամասում ընտրողների միջև տեղի է ունեցել հրմշտոց, որը սակայն տևել է մի քանի րոպե, հարթվել է կուսակցություններից մեկի վստահված անձի միջամտության շնորհիվ:

Արդյունքների ամփոփում

Ընտրությունների արդյունքների ամփոփման ժամանակ նկատվել է ընթացակարգային երեք խախտում:

- 2/19 տեղամասում, ժամը 20:00-ին, ընտրատեղամասը փակելուց հետո արձանագրվել է, որ տեղամաս ներկայացած երկու թեկնածուները տեսանելի կերպով չեն կրում իրենց վկայականները, դրանք պահելով իրենց ձեռքերում: Դիտորդի կողմից հանձնաժողովի նախագահին տեղեկացնելուց հետո խնդիրը կարգավորել է:
- 7/42 տեղամասում, ժամը 22:00-ի սահմաններում արձանագրվել է, որ միևնույն տեղամասում միաժամանակ գտնվել է «Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցության 2 վստահված անձ, որոնցից մեկը գրանցված չի եղել: Միայն դիտորդի կողմից խնդիրը բարձրաձայնելուց հետո չգրանցված վստահված անձը հեռացել է տեղամասից:
- 10/43 տեղամասում սահմանված նմուշի ճմրթված քվեաթերթիկը հանձնաժողովի քվեարկությամբ համարվել է անվավեր: Դեպքը գրանցվել է գրանցամատյանում:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների աշխատանքը

ՏԸՀ աշխատանքներում նկատվել են բազմաթիվ տեխնիկական թերացումներ՝ ՀՀ ընտրական օրենսգրքի պահանջներին տիրապետելու և քվեարկության գործընթացը լիարժեք կազմակերպելու առումով: Օրինակ՝

- 2/37 տեղամասում ժամը 19:10-ի դրությամբ արձանագրվել է, որ հանձնաժողովի նախագահ Աննա Հարությունյանն ու քարտուղար Ինգա Հովհաննիսյանը վաղորոք ստորագրել են գրանցամատյանում գետեղված արդյունքների ամփոփման նիստի արձանագրությունը: Դիտորդի գնահատականը գրանցվել է գրանցամատյանում:
- 5/2 ընտրատեղամասում գրանցամատյանում գրանցումները հանձնաժողովի նախագահ Միքայել Կիրակոսյանի և քարտուղար Նելլի Թանգամյանի կողմից իրականացվել են մատիտով: Դիտորդի նկատառումից հետո խնդիրը կարգավորվել է:
- 6/15 տեղամասում խախտվել է վիճակահանությամբ սահմանված՝ հանձնաժողովի անդամների գործառույթներ իրականացնելու հերթափոխը: Դիտորդի դիտարկմանն ի պատասխան հանձնաժողովի անդամները նշել են, որ հերթակառուցությունը փոխվել է պայմանավորված այն հանգամանքով, որ նշված հանձնաժողովի անդամն ունի տեսողության խնդիր: Դիտորդի գնահատականը գրանցվել է գրանցամատյանում:

Քվեարկության օրն արձանագրվել են հյուրասիրության դեպքեր, ինչը կարող է պարունակել ռիսկեր ընտրական հանձնաժողովների անդամների անկաշկանդ գործունեության համար:

- Նոր Նորք վարչական շրջանի ղեկավար Արմեն Միերյանը, ով նաև «Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցության ընտրական ցուցակի 37-րդ համարն է, սննդի հյուրասիրություն է կազմակերպել թիվ 2 ընտրատարածքի ՏՀՀ անդամների համար:
- Աջափնյակ վարչական շրջանի ղեկավար Արմեն Բաբինյանը, ով նաև «Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցության ընտրական ցուցակի 23-րդ համարն է, սննդի հյուրասիրություն է կազմակերպել թիվ 6 ընտրատարածքի ՏՀՀ-ների անդամների համար:

Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովների աշխատանքը

«Ավանատեն» իրականացրել է 10 ԸՀՀ աշխատանքների դիտարկում 20:00-ից սկսած: Քվեարկության արդյունքների աղյուսակավորման գործընթացն ընթացել է հիմնականում սահուն: Դիտորդները հաղորդել են որոշ խախտումների մասին, որոնցից կարող ենք առանձնացնել հետևյալները.

- Թիվ 1/11 և 1/03 տեղամասերի քվեարկության արդյունքների ամփոփման արձանագրություններում տեղ գտած տվյալների միջև արձանագրվել են հակասություններ, ինչի հիման վրա փոփոխության են ենթարկվել որոշ ելակետային տվյալները:

Մասնավորապես, թիվ 1/03 տեղամասի արձանագրությունում ընտրողներից ստացված տեխնիկական սարքավորմամբ տպված կտրոնների թիվն ու քվեարկության մասնակիցների թիվը (517) ավել է եղել բոլոր թեկնածուների կողմ քվեարկած և անվավեր քվեաթերթիկների հանրագումարի (515) համեմատ: ԸՀՀ-ն եզրակացրել է, որ տարբերությունը պայմանավորված է կտրոն ստացած որոշ ընտրողների կողմից ընտրություն չկատարելով, և ԿՀՀ հետ խորհրդակցելուց հետո ՏՀՀ նախագահին և քարտուղարին հրահանգել են փոփոխել ընտրական պարագաների պարկի հետ ԸՀՀ

ներկայացված 2 արձանագրություններում ներառված՝ քվեարկության մասնակիցների թիվը և ընտրողներից ստացված կտրոնների թիվը՝ դրանք դարձնելով 515: Կատարված փոփոխությունները ԸԸՀ-ի կողմից չեն գրանցվել գրանցամատյանում: Դիտորդի գնահատականը գրանցվել է գրանցամատյանում:

1/11 տեղամասի երկու արձանագրություններում ևս եղել են անհամապատասխանություններ, մասնավորապես՝ որպես քվեարկության մասնակիցների թիվ և ընտրողներից ստացված տեխնիկական սարքավորմամբ տպված կտրոնների թիվ նշվել է 603-ը, այնինչ բոլոր կուսակցություններին կողմ քվեարկած և անվավեր քվեաթերթիկների հանրագումարը կազմել է 606: Տեղամասային հանձնաժողովի նախագահին ու քարտուղարը՝ միմյանց հետ քննարկելով՝ հայտարարել են, թե «Չանրային ձայն» կուսակցության կողմ քվեարկված թերթիկների թիվը արձանագրվել է սխալ, 73-ի փոխարեն՝ 79-ը: Այս դեպքում ևս ԸԸՀ հանձնարարականով փոփոխվել են, թե «Չանրային ձայն» կուսակցությանը կողմ քվեարկած քվեաթերթիկների թիվը (73), թե քվեարկության մասնակիցների թիվն ու ընտրողներից ստացված տեխնիկական սարքավորմամբ տպված կտրոնների թիվը (600)

- 2/47, 2/48, 2/27, 2/17, 2/51, 2/16 և 4/31 ընտրատեղամասերից ներկայացված պարկերը ստիպված բացվել են, քանի որ հանձնաժողովները սխալմամբ դրանց մեջ էին տեղադրել ընտրողների ցուցակների փաթեթները, որոնք պետք է ներկայացվեին պարկի հետ մեկտեղ, սակայն դրանից դուրս:

Նույնական ինդիք է արձանագրվել նաև 5/15, 5/3, 5/19 և 5/13 ընտրատեղամասերի փաթեթների հետ կապված: Առաջացել է անհրաժեշտություն մեծ պարկը բացելու և այնտեղից հանելու մի քանի պարագաներ, որոնք չպետք է այնտեղ լինեին:

- 2/24 և 4/23 տեղամասերի դեպքում պարկերը բացվել են, քանի որ դրանց մեջ տեղադրված են եղել այնպիսի պարագաներ (ընտրական ցուցակները), որոնք պետք է լինեին փոքր փաթեթների մեջ, իսկ փոքր փաթեթների մեջ հակառակը՝ տեղադրված են եղել պարկի մեջ տեղադրման ենթակա փաստաթղթեր:
- 5/17, 5/14, 5/07, 5/08 ընտրատեղամասերի ներկայացրած արձանագրություններում եղել են մի շարք անճշտություններ, մասնավորապես՝ արձանագրվել են ընտրողներից ստացված քվեարկության կտրոնների թվի և չօգտագործված ինքնաստանձվող դրոշմանիշերի թվի գումարի և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին հատկացված ինքնաստանձվող դրոշմանիշերի թվի տարբերություններ: Անճշտությունների արձանագրման հիման վրա ՏԸՀ անդամները ուղղումներ են մտցրել արդյունքների ամփոփման արձանագրությունների մեջ:
- 7/03, 7/04 և 7/47 ընտրատեղամասերի ընտրական պարկերը գտնվել են բաց վիճակում, որոնց մասով կազմվել է արձանագրություն, և բոլորը փակվել են:

Դիտորդական առաքելության մասին

«Ականատես» դիտորդական առաքելությունը հիմնվել է 2018թ. Թրանսփարենսի Ինթերնեշնլ հակակոռուպցիոն կենտրոն (ԹԻՉԿ) հասարակական կազմակերպության, «Ժուռնալիստների «Անպարտեզ» ակումբ» (ԺԱԱ) հասարակական կազմակերպության, «Ռեստարտ» գիտակրթական հիմնադրամի և Իրավունքի պարզացման և պաշտպանության հիմնադրամի կողմից:

«Ականատեսի» նպատակն է նպաստել հանրային անկողմնակալ հսկողության միջոցով նպաստել ազատ և արդար ընտրությունների անցկացմանը, ընտրական գործընթացների օրինավորությանը: «Ականատեսը» գործում է անկախ՝ պահպանելով անկողմնակալության սկզբունքը և վերծ մնալով այնպիսի գործողություն կատարելուց, որը կարող է մեկնաբանվել որպես աջակցություն, քարույջություն կամ հակաքարույջություն ընտրություններին մասնակցող որևէ կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) օգտին կամ դեմ: